

EMLÉKEZÉS

Zerkowitz Judit (1946–2020)

Intellektus és humor – ez a két szó jár a fejében, mióta meghalt.

Zerkowitz Judit az angol nyelvoktatás, nyelvtanárképzés, az egyetemi irodalom és stilsztikatanítás nagy tudású, színes és motiváló egyénisége volt. Családi háttere és indíttatása nyomán kitűnően tanult, óriási műveltségre tett szert. Sok minden érdekelte, és elkerülte a szakmában bevett életpályát; nem csak egyetlen szakterülethez kötődött. Ehelyett az angol nyelv, irodalom, alkalmazott nyelvészet, különösen a stilsztika és pragmatika értő szakembere és tanára volt, mindezekén kívül pedig kitűnő, innovatív tanárképző. És nem csak az angol nyelvhez kötődő tárgyakat tanította. Az 1990-es években a New York-i Columbia University nyári egyetemén 1945 utáni közép-európai irodalomról vezetett kurzusokat.

Angol–francia szakos egyetemi tanulmányait az ELTE Bölcsészettudományi Karán végezte, ugyanitt szerzett angol irodalmi doktorátust, majd az angol nyelvtanítás területén nyelvészeti mesterfokozatot az angliai Lancaster Universityn. Pályáját az Idegennyelvi Továbbképző Központban és a Külkereskedelmi Főiskolán kezdte angoltanárként. Nem volt született szervező – gyakran viccelődött szétszórtságával –, mégis 1984-ben megalapította az ELTE Tanárképző Főiskola Angol Tanszékét, mely számtalan hallgatónak nyújtott elérhető és sikeres tanári pályára felkészítő képzést. Fontos a dátum: azokban az időkben mindez a hivatalos áramlat ellenében Judit kitartásának és szenvedélyes elkötelezettségének volt köszönhető. Később, az ELTE Bölcsészettudományi Karának Angol Tanszékén ő volt talán az első, aki a hagyományos elméleti megközelítést felváltotta az elméleti alapokat sem nélkülöző modern gyakorlati tanárképzéssel, melynek lelkes támogatója volt, és melyről 1988-ban *Tanítsunk nyelveket!* címmel jelent meg könyve. Az angoltanítás újabb módszereinek propagálására, a szakmai események ismertetésére és a szakmai kapcsolatok létesítésére megalapította a *Network-H* című hírlevelet, melynek részben kézzel, részben írógéppel írt, kézzel szerkesztett és fénymásolatban terjesztett példányaira bizonyára sokan emlékszünk. Óriási teljesítmény volt ez akkoriban, megteremtette az igényt az idegennyelv-tanítás-

sal foglalkozó professzionális folyóiratok kiadása iránt. Egy másik jelentős eredménye a Poetics and Linguistics Association 21. nemzetközi konferenciájának megszervezése volt az ELTE Angol-Amerikai Intézetében 2001-ben, melynek *Textual Secrets: The Medium is the Message* című kiadványát társszerkesztőként is jegyezte.

Judit sziporkázó intellektusával, mély gondolataival és kreatív kezdeményezéseivel sok embert lenyűgözött. Nem csoda, hogy oly sok szakmai csoportnak és baráti körnek tagja volt. Szinergiát teremtett különböző csoportok tagjainak összeismertetésével. Kapcsolatai segítségével külföldi előadókat hozott az Angol-Amerikai Intézetbe, több hozzánk érkező kollégának pedig ő segített a beilleszkedésben. Különleges eseményt is teremtett a legkülönbözőbb területeken képviselő szakemberek számára: sok-sok éven át Budapest értelmiségének élénk találkozóját tartotta újév napján a lakásán. A könyv- és filmklubjainak találkozóin sokan csodálták a megbeszélendő művekről tartott szórakoztató elemzéseit. Általában egy apró részletből indult ki, ahonnan eljutott az egész műig, sőt azon túl is az élet fontos kérdéseiig.

Páratlan történetmesélő volt. Tanításban, előadásokban és beszélgetések során is gyakran mesélt. Nem sokan tudják, hogy ő maga is írt. Lenyűgöző novelláit sokszor családi történetek és mindennapi apróságok inspirálták. Éveken át dolgozott ezeken, míg végül – életének utolsó ajándékaként – két barátnője, Dobos Erzsébet és Buday Mariann magánkiadásban megjelentette a történeteket. A *Megtörtént – minden szó igaz* című könyv azóta már a Corvina kiadásában elérhető. A gyakran tragikus, megindító történeteken is átsüt Judit iróniája. Humora a legnehezebb élethelyzetekben is elkísérte, ironikus attitűdjével megmutatta, hogyan lehet a dolgokat több szempontból is szemlélni. Ez tanítási megközelítéseinek is alapeleme volt, amit egyéb gondolataival, elképzeléseivel együtt sokan örzünk és továbbviszünk.

Holló Dorottya

A szöveg az ELTE BTK Angol-Amerikai Intézetének honlapján (<http://seas3.elte.hu/seas/zerkowitz-judit/>) megjelent megemlékezés alapján készült.